

DE WANDELING

ARJAN GLAS BEELD ARJAN GLAS

Leidse looper leidt naar 'rijke stinkerds'

Nederland kent vele duizenden kilometers wandelpad, alle stoepen en steegjes niet meegetrekkend. Het Nederlands Dagblad zoekt in de vrije natuur, in steden en in dorpen, naar een frisse neus en nieuwe ervaringen. Vandaag: Leiden.

Waar lopen we vandaag?

In de oudste universiteitsstad van Nederland: Leiden. Stad van bekende schilders als Jan Steen en Rembrandt van Rijn en hedendaagse muzikanten als Armin van Buuren en Wibi Soerjadi. Stadiestad van Juliana, Margriet, Beatrix en Willem-Alexander van Oranje. Sleutelstad. Na een bezoek aan het Museum Volkenkunde voor de tentoonstelling *Wereld vol veren* (zie verslag op pagina 4 en 5 in deze *Gulliver*), doe ik de Leidse Loper, een historische stadswandeling, om verder kennis te maken met de voor mij onbekende stad.

Wat is er te zien?

Heel veel. Laten we beginnen bij de burcht, het enige bouwwerk dat ouder is dan de stad zelf. Hier ligt de oorsprong van de stad. Op de plaats waar de Oude Rijn en de Nieuwe Rijn samenkomen, is vanaf de vierde eeuw een kunstmatige heuvel opgeworpen als verdedigingswerk voor ongewenste indringers. Later, in het jaar 1150, is op die heuvel de huidige burcht gebouwd.

De naam Leiden is afgeleid van het Oudnederlandse naamwoord 'leitha', dat in Middelnederlands 'lede' werd. Een lede is een gegraven en vergraven waterloop van een rivier. Onze Hollandse voorouders hebben de beide Rijnen dus een handje geholpen bij het stromen en meteen een strategisch verdedigingspunt opgeworpen. Op deze plaats ontstond het dijkdorp 'Leithon', dat in 860 voor het eerst in

de boeken genoemd wordt. Aan het Rapenburg staat het Academieggebouw van de eerste Nederlandse universiteit. Deze is in 1575 door Willem van Oranje opgericht als dank voor de trouw van de Leidse bevolking tijdens de Spaanse belegering. Achter het Academieggebouw ligt de beroemde Hortus Botanicus.

Is er iets christelijks te zien?

De Pieterskerk natuurlijk, de oudste kerk van Leiden. Op de plaats van de huidige kerk werd in 1121 een kapel voor de Graven van Holland gebouwd. Schutspatroon van die kapel was Sint-Pieter oftewel Petrus. Met zijn sleutels van het Koninkrijk der hemelen beschikt hij over de toegang tot de hemelpoort. Met deze belangrijke functie is Sint-Pieter gelijk beschermheilige van de stad geworden. Daarom heeft Leiden twee sleutels in het stadswapen en wordt het de sleutelstad genoemd.

Nog een aardig cafeetje onderweg?

Voldoende hippe en minder hipster tentjes om iets te drinken in deze studentenstad. Zelf ben ik neergestreken in de Coffee-Star aan de Nieuwstraat vanwege praktische redenen: één: uitrusten van de beklimming van de burcht en de flinke stadswandeling met zware bepakkings (tas met laptop en fototoestel), twee: het aanvullen van het cafeïnegehalte in mijn lichaam. Prima cappuccino in de Coffee-Star, de koffie

stroomt weer door mijn aderen. De ruimte is wel wat warm, goede ventilatie ontbreekt. De uitspanning ligt aan de ingang van de bibliotheek en het cultureel centrum.

Is de wandeling een beetje aangegeven?

Het bijbehorende boekje, verkrijgbaar bij de VVV, is een prachtig naslagwerk. De route is duidelijk. Alleen ... om de 24 historische plekken te bezoeken heb je meer tijd nodig dan een paar uur. Eigen voorkeur en belangstelling zijn bepalend en rondwalen kan altijd in deze stad. De route is ook te lopen met smartphone en internet. Dan kun je ter plekke geluidsfragmenten beluisteren. Thuisblijvers kunnen via internet op deleidseloper.nl geluidsfragmenten en filmpjes over deze plekken beluisteren en bekijken. In de bijlage *Gulliver* van vrijdag 29 januari 2016 heeft redacteur Hilbrand Rozema een andere wandeling in Leiden, de Rembrandtwandeling, beschreven.

Wat zijn we wijzer geworden?

Leiden was ook een stad van rijke stinkerds. Welgestelde zakenlieden en mannen van adel lieten zich tot in de 19e eeuw begraven onder de kerkvloer van de Pieterskerk. Bij het openen van de vloer voor een nieuwe begrafenis kwam er zo'n sterke lijkucht vrij dat bezoekers flauwvielen. Zo is de term rijke stinkerds ontstaan.

>> Leidse Loper. Historische stadswandeling door Leiden. Voor € 4,95 verkrijgbaar bij de VVV, Stationsweg 26 in Leiden. >> deleidseloper.nl en de gratis leidseloper-app voor de mobiele telefoon